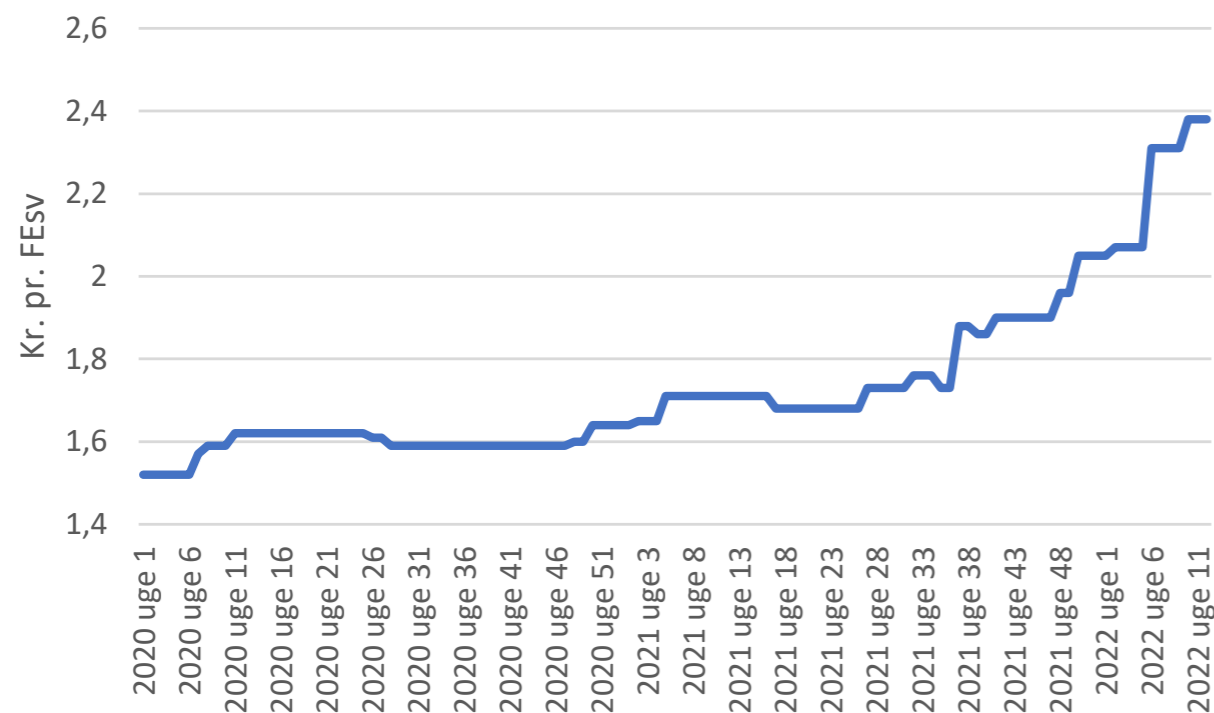

Den økonomiske beregning

SPECIAL

Figur: Udviklingen i foderpriserne for slagtegrise. Kilde: den beregnede smågrisenotering

Stor usikkerhed og spredning i foderpriserne

Fokus: Udviklingen i foderpriserne er kun gået en vej, og det vides ikke, hvornår toppen nås. Der er derfor meget stor forskel på de enkelte producenters foderomkostninger alt efter længde og tidspunkt for kontraktindgåelse, eller om der skal indkøbes foder til dagspriser.

Af Sisse Villumsen Schlægelberger, specialkonsulent, Seges

Omkostningerne til foder er den største enkeltstående omkostningspost og derfor helt central for bedriftens økonomi. Foderpriserne er steget meget de seneste år, og med udsigten til foderpriser på et fortsat højt niveau bliver det end-

nu vigtigere at have fokus på at optimere foderomkostningerne.

I Business Check Gris opgøres foderomkostningerne både pr. so, smågris, slagtegris og pr. kg grisekød, og lige meget, hvilken driftsgren der kigges på, så er der meget stor spredning i foderomkostningerne. Spredningen kan skyldes

forskelle i sammensætningen af foderet, foderforbruget, prisen på foderet eller en kombination. Som noget nyt har Seges Innovation udviklet et prismet, som svarer til fraktilanalyse i driftsgrensoptimeringen, blot på inputpriser på fodermidler, el og diesel opdelt i størrelsesgrupper. Her har man mulighed for

at sammenligne sig med tilsvarende producenter og se, hvordan virksomhedens inputpriser ligger i forhold til andre.

Der kan være mange grunde til, at der er forskel i inputpriserne mellem de højeste og laveste fraktiler, hvilket f.eks. kan være selvforsyningsgrad, tidspunkt og længde på indgåede kontrakter. Det skal selvfølgelig tages med i overvejelserne, men værktøjet giver mulighed for at få et overblik over virksomhedens prisniveau i forhold til andre og er et input til overvejelse om mulige ændringer i foderstrategien.

I tabel 1 er de foreløbige resultater for 2021 for foderomkostningerne pr. produceret slagtegris og pr. kg vist, og producenterne i 5 pct.-fraktilens foderomkostninger udgør 75 pct. af producenterne i 95 pct. fraktilens. Differencen mellem fraktilets er på 1,15 kr. pr. kg eller 110 kr. pr. produceret slagtegris, hvilket tydeligt kan ses på bundlinjen. Det er dog ikke nødvendigvis de samme producenter, der ligger i de forskellige parametre, men der vil være en vis sammenhæng mellem niveauet af omkostningerne og resultatet.

Ses der på spredningen i inputpriserne, er den også stor, hvilket selvfølgelig er medvirkende til udviklingen i de samlede foderomkostninger. Med muligheden for at benchmarke både på den samlede foderomkostning og på foderpriserne vil det være muligt at få et bedre overblik over, hvor der kan optimeres.

Udover prisen på foderet har foderforbruget selvfølgelig også en stor indflydelse på den samlede omkostning, og ses der på landsgennemsnittet for produktivitet for grise, så er her også stor forskel i foderforbruget mellem de bedste og dårligste producenter. Så med muligheden for at sammenligne på alle tre parametre bliver optimeringsmulighederne større. Det vil blive muligt at sætte ind på den eller de parametre, hvor betydningen har

størst indflydelse på omkostningerne og resultatet.

Verdensmarkedet for korn og sojaskrå

Foderpriserne var allerede på et højt niveau, inden Rusland invaderede Ukraine, hvilket kun har fået priserne til at stige yderligere. Den globale kornbalance har været nedadgående de seneste år, hvilket har medført, at lagrene, og specielt lagrene i de eksportende lande, er historisk lave. Dette har været medvirkende til de store prisstigninger, da udbuddet er mere begrænset end tidligere. Samtidig stiger nervositeten og volatiliteten i markedet, når der opleves store prisudsving. Efterfølgende har krigen i Ukraine medført yderligere prisstigninger pga. bl.a. de store usikkerheder, som krigen medfører. Rusland og Ukraine står bl.a. for en stor del af verdens hvedeproduktion og eksport, og der mangler store mængder på eksportmarkedet. Ud over konsekvenserne lige nu og her spekuleres der selvfølgelig også på betydningen af krigen, når der kigges lidt længere frem. Bliver der tilsat arealer i Ukraine, og hvilken indflydelse får det på høsten til sommer, og hvad med de mængder, som ikke eksporteres inden høst? Vil de være til rådighed på et senere tidspunkt eller vil de være tabt? Der er rigtig mange usikkerheder, hvilket gør det meget

3

Gode råd

- 1 Hav altid overblik over dit foderforbrug, dine inputpriser og undersøg optimeringsmulighederne
- 2 Følg din strategi og gå ikke i panik
- 3 Hold fokus på de ting, du kan påvirke og ændre.

Blå bog

- Sisse Villumsen Schlægelberger,
- Specialkonsulent, Seges Innovation Virksomhedsøkonomi, cand.oecon.agro
- siss@seges.dk,

vanskeligt at forudse, hvor priserne ender henne.

Generelt stigende omkostningsniveauer

Udover højere foderpriser er mange andre omkostningsposter også steget, f.eks. gødning, el og diesel. Det medfører et generelt stigende omkostningsniveau i griseproduktionen, og fremstillingspriserne på smågrise og et kg grisekød er øget markant. De danske afregningspriser er endnu ikke på et niveau, hvor de kan dække omkostningerne, men der ses ind i stigende priser i løbet af foråret. Faldende grisebestand i Europa og afskaffelse af Corona-restriktionerne vil påvirke afregningspriserne positivt, og der forudses en bedre sammenhæng mellem indtægter og omkostninger.

Fokus på de påvirkelige faktorer i produktionen

Det er vigtigt at fastholde fokus på de faktorer, som man som virksomhedsejer kan påvirke, og lade være med at bruge for meget energi på de områder, som man ikke har indflydelse på. Selvfølgelig er det ærgerligt, hvis man står uden foderkontrakt, og det koster virksomheden dyrt, men så skal man hellere se på, hvad man kan gøre for at undgå det i fremtiden og få lagt en strategi for at risikofærdige virksomheden bedre.

Alle over 12.000 prod. slagtegris

	Stærk konkurrenceevne				Stort forbedringspotentiale							
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%	
Fraktiil	Business Check Gris											
Foderomkostninger pr. slagtegris	356	365	376	380	384	385	393	399	414	441	457	
Foderomkostninger pr. kg. slagtegris	4,01	4,05	4,14	4,21	4,25	4,31	4,40	4,43	4,58	4,81	4,85	
Resultat pr. slagtegris	124	109	81	71	55	49	34	25	16	-9	-24	
	Fraktilanalyse - Prisanalyse											
Byg	1,25	1,29	1,31	1,34	1,35	1,38	1,40	1,41	1,43	1,58	1,69	
Hvede	1,30	1,34	1,42	1,44	1,46	1,50	1,52	1,54	1,56	1,65	1,66	
Soyaskrå	2,52	2,53	2,56	2,58	2,60	2,62	2,67	2,74	2,83	2,91	2,98	
Færdigblanding Slagtegris	1,64	1,67	1,73	1,76	1,79	1,82	1,83	1,84	1,87	2,33	3,02	

Tabel 1: Fraktilanalyse for de foreløbige resultater og priser for bedrifter med mere end 12.000 producerede slagte-grise